

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatál: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Kisgazdák útbaigazítása.

Nagy- és kisbirtokosaink gazdaságai elég célszerűen vannak berendezve. A magyar gazda sokoldalúságát, képességét mutatja, hogy minden talpalatnyi földet okszerűen tud kihasználni és így bátran kelhet versenyre a külföldi gazdászokkal. Hogy boldogulhatása ennek dacára mind nehezebbé válik, annak okát a mostani válságos időkben, nem kevésbé pedig az újabb termelési ágak berendezéséhez szükséges tőke hiányában kell keresnünk.

A kor szellemével tartó haladásal, a gazdasági kultúra fejlettségével egyáltalán nem, vagy csak igen szórványosan találunk a kisgazdákban, a kiknek kezében van a hazai föld legnagyobb része. És úgy a növénytermelés, mint az állattenyésztés vagy a talajmivelés, a mint azokat a kisgazdák mai nap folytatják, sok tekintetben nem felelnek meg a kívánalmaknak.

A kisgazdák gazdasági művelődését, régi, maradi, hibás elveiknek megváltoztatását és az okszerű gazdálkodás megismertetését célzó több intézményünk van.

E célt szolgálják a földművelésügyi iskolák, tanfolyamok, népszerű felolvasások. Ezek mellett

azonban megfontolásra érdemes az a terv, melyet újabban egy tehetséges szakférfi nagy tudással fejtegetett. Szerinte leghivatottabb eszköze e célnak a minden vármegyében felállítandó népies mintagazdaságok, melyek felügyelet, ellenőrzés tekintetében a megyei gazdasági egyesületeknek lennének alárendelve.

A felolvasásokkal nagyobb eredményt elérni nem lehet. Nagyon ritkán fordul elő, hogy a parasztság az ily alkalommal követésre ajánlott eszméket a gyakorlatba átvinne.

Épp ezért célszerű és üdvös hatású az az eszme, mely a mintagazdaságok tanulmányképpen való megtekintését célozza. Vasárnap vagy ünnepnapokon, a mikor pihen a gazda, szabad idejét a mintagazdaság megtekintésének szentelhetné és sokféle okulást találhatna. A vezető megmagyarázná az okszerű gazdálkodás előnyeit, melyeket mindjárt a természetből vett példákkal illusztrálhatna. Csak így, ha kézzel foghatóan, szemmel láthatóan bizonyíthatjuk be, hogy az ősapáktól örökölt irány már elavult és hogy a mai viszonyok között már háládatlan dolog e régi módi gazdálkodást tovább folytatni; csak így lehet rábírnai a kisbirtokosokat,

a parasztagazdákat, hogy a korrallal haladva gazdaságukat célszerűen vezessék.

A gazda aztán — a látottakon okulva — óvatosságból egyelőre csak kis mértékben próbálkozik meg meghonosítani azt, ami érdeklődését, figyelmét leginkább megragadta. A tanulmányut vezetőjének kötelessége aztán e próbák iránt érdeklődni, tanácsokat adni és kijavítani azokat a hibákat, melyek a látottak és hallottak helytelen felfogásából eredtek.

Nem kell ezt minden gazdával egyenként elvégezni, elég, ha egybehívja őket vasárnaponként, a mikor egy füst alatt valamennyiüket a szükséges felvilágosításokkal láthatja el.

Ez lenne az az életrevaló, célszerű intézmény, mely hivatva volna a kisgazdák állapotán javítani, — amennyiben okszerű gazdálkodás révén fokozott jövedelemre tehetnének szert.

Hat osztályú polgári iskola.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A szerkesztésében megjelenő «Csongrádi Lap»-ból értesülök, hogy a Csongrádon létező négy osztályú polg. fiúiskolát hat osztályúvá akarják fejleszteni. Engedje meg, hogy én, ki a csongrádi tanúgynek éve-

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

16

Irtó: Négysz.

Aki egyet nyer és kettőt veszít.

Etelkának alkalmá volt munkája közben összehasonlításokat tenni kettőjük között. Konstatálta lányos eszével, hogy a bankhivatalnokocská gyermek Kelephy Imréhez képest. Míg az értelem, ömledzik, cséplő a frázisokat és szüntelenül hűségéről és hűtlenségéről, féltékenységről és több efféle bolondságokról beszél nap nap után, ami oly végtelen unalmas és oly hidegen hagyja a lelket, addig ez a tökéletes, perzselő, egetvivő szerelem hatalmas szárnyain közeleg felé, nem unalmatoskodik, nem szentimentáliskodik, hanem gyújt, éget, lángot fog, izzik és menyői csókokban, lelket, szívet magasba ragadó ajkcsattanásokban nyilvánul meg szerelme. Az az enyhe szellő, mely simogatja a szívet, ez a fenomenális, félelmetgerjesztő és veszedelmes vihar, mely tör, zuz, rombol, pusztít . . .

Kelephy Imre tehát átalakította a lány lelkületét, megösmertette vele a valódi, nagy női szerelmet, azt a szerelmet, amelyért a nő mindennek képes, amiért fölládozza lelkét, életét, becsületét is. A bakfis

muló, futó szerelme átvedlett óriási egész lényét átváltoztató szerelemmé.

Tarnyai Etelka az égi gondviselés kíváló kegyeltje lehetett. Megadatott neki minden szép, jó, mit csak kívánhat egy fiatal lány. Emelett az a szerencse is érte, hogy egyszerre ketten is szerették, Fejes István és Lándor Tódor, akik igaz szerelemmel viseltek irányában, de — mint tudjuk — az első egyáltalán nem kedvelte, sőt meg is vetette iszákos, csélesap természeténél fogva, de meg — annyira modernizálódott — kissé alacsony, póriás volt az iparos ember előtte; a másikat szerette is, meg nem is, maga sem volt tisztában érzelmeivel, inkább csak hizelt hűségének a fiú nagy szerelme, odaadó imádata, tömjenezése és olyan «muzsáj»-ból, bevett szokásból kezdett ki vele, illetőleg deklarálta ideáljának, hogy éppen kéznél legyen valaki és semmivel se maradjon a többiek mögött. Szóval, flirtelt Tódorral. S most egyszerre a kettőhöz szegődött a harmadik, aki nem ígér hosszantartó, sirontúli szerelmet, hanem bátran, férfiasan mutatja ki szerelmét. Kelephy Imre föltétlenül, számlálhatatlan hosszakkal győzött, diadalmaskodott a másik kettő fölött.

Etelka alig várta már a délutánt, hogy a képviselőjéhez mehessen, hol viszontláthatja az ő kedves, drága doktorát.

Az idő elkövetkezett és ő izgatottan, repeső szívvvel indult a Szentkirályi-utca.

Amennyira csak tudott, sietett, hogy mihamarabb helyen legyen.

A komorna megösmerte, miért is szó nélkül beengedte.

A nagyságos asszony idehaza volt, de aludt, kellett rá várakozni a szalóban. Egy ideig nézegette a gyönyörű tárgyakat, az értékes képeket, drága szönyegeket, remek faragványokat, majd az asztalon heverő képeslapokban merült el. Amint fölpillant, hát előtte állott Kelephy Imre, mosolygó arccal.

Etelka nagyon elpirult és lesütötte a szemét. Az ifjú meg «jó napot!» kívánva neki, kérdezősködött hogyléte felől. A leány sokat szeretett volna neki mondani, ami szívéből úgy kikiváncsozott, de nem szólt semmit, nem mert beszélni, csak játszadozott kabátja csücskével és a földre tekintett.

A doktor gyengéden megsókolta, nehogy az erősebb cuppanással fölkelte anyját, majd suttogva megszólalt, miközben tárcájához nyúlt:

— Mindenekelőtt kiegyenlítem anyám nevében a számlát, fogadja. (A lány a pénzt csak úgy megszámlálás nélkül zsebébe gyömöszölte, átadván a számlát.) Az idő rövidsége miatt csak annyit jegyzek meg, hogy közel a műhelyökhöz, a sarki kávéházban fogom várni, hol az ablaknál ülve meglátom majd jövetelét és ekkor kijövök és együtt sétálunk. Most meg pá magának! (Folyt. köv.)

ken keresztül egyik szerény munkása voltam, s egykori állomáshelyemen létesítendő mindennemű tanügyi ujtás iránt most is melegen érdeklődöm, ehhez a kérdéshez hozzászólhassak, egyszersmind kérem, b. lapjában soraimnak helyet adni kegyeskedjék.

A sors engem hat osztályú polg. fiúiskolához juttatott, tehát olyanhoz, a milyent Csongrádon létesíteni szándékoznak. Az imént említett okokon kívül már ezért is némileg illetékesnek érzem magamat arra, hogy a cikkem bevezető soraiban megnevezett tárgyról elmondjak egyet-mást.

A mi iskolánkban az osztályok a negyedikig oly népesek, hogy az I. és II. osztályok párhuzamosak, a III-at pedig a kilátások szerint a közeli jövőben szintén párhuzamosítani kell. A IV. osztályba ezidőszert negyvenen járnak, mi szintén tekintélyes létszám. És az alsóbb osztályok eme látogatottságával szemben mit tapasztalunk a két felső osztályban? Azt, hogy az ötödikben 15, a hatodikban 8 tanuló lézeng! Ne feledjük, hogy Hódmező-Vásárhely 65 ezer lakosú város és iskoláit, köztük a mi polgárinkat, vidéki illetőségű tanulókat is elég szép számmal fölkeresik. A felső két osztály tanulóinak száma — amint collegáimtól értesülök — a közel multban, midőn a hét osztályú polg. iskola ügye napirenden vala, valamivel nagyobb volt a mostaninál. Mióta azonban a közös hadügyminiszter a hét osztályú polgárit lefújta, azóta az V—VI. osztályoknak is lefújta. És, ha minálunk nincs növendéke a két felső osztálynak, honnan kerülne ki ezen osztályok számára a tanulók a kis Csongrádon?

De nincs is annak semmi értelme, hogy a szülők, a négy osztály elvégzése után, még két évig járassák gyermekeiket a polgáriba azért, mert a hat osztály elvégzése után körülbelül ott van a tanuló, a hol a négy után. Hat polgárral egyetlen felsőbb szakiskolába mehet: a felsőbb fokú gazdasági iskolába, t. i. a keszthelyi, kassai, debreceni, vagy a kolozs-monostori gazd. iskolák közül valamelyikbe és ide fölveszik, ha — s ez nagy *«ha»* — a gymnáziumi, v. reáliskolai érettségivel, a gymnáziumi v. reáliskolai 6 osztálylyal jelentkezők már elfogytak, s még van üres hely. Hát polgárral lehet még m. kir. polg. anyakönyvvezető, csak az a baj, hogy igen kevés az önálló anyakönyvi kerület az országban és a *«m. kir.»* anyakönyvvezetői állásokra rendesen magasabb kvalifikációjú pályázó is akad. Lehet még gyógyszerész-segéd, de itt is szivesebben látják a gymnázistákat. Ezzel aztán vége. Azelőtt nyitva állt a hat polgárit kitanult egyén előtt a jegyzői pálya, nyitva álltak számára az állatorvosi akadémia kapui.

Más tanintézetben csak úgy folytathatja tanulmányait a *«polgárista»*, ha a nagyon nehéz és rendesen igen kétes kimenetelű tantárgykülönbözeti vizsgát kiállja. Pld. ha a hat polgári elvégzése után a tanítóképző III. évfolyamában akar tovább tanulni, a paedagógiából, zeneelméletből, gyakorlati zenéből (zongora, hegedű stb.) és talán még más tantárgyból is kel különözeti vizsgát tennie. Az ilyen vizsgálatok a szerencsét próbáló tanulóra nézve több esetben, mint nem, balul ütnek ki. Tanulását a négy polgári elvégzése után gymnázium vagy reálban folytatni akaró tanulóknak tárgykülönbözeti vizsgája még inkább szokott sikerülni és az új iskolában boldogul is, de már az V. vagy VI. polgáriból középiskolába átlépni szándékozó tanuló legtöbbször hiába kísérletezik. Még jó, ha egy év elvesztésével eléri azt, hogy ha pld. a VI. polgáriba járt, s a másik iskola következő évfolyamában, mondjuk pld. a kereskedelmi utolsó osztályában, szeretné tovább folytatni, vizsgálatával arra érdemeseit magát, hogy az új iskolában nagy kegyesen annak az osztálynak megfelelő évfolyamra folyeszik, melyet ő az elhagyott iskolában már elvégzett, a fölhozott példa szerint a kereskedelmi iskola középső osztályába. Oka az utóbbi jelenségeknek

szerintem abban keresendő, hogy a polg. fiúiskola I—IV. osztályának tanterve és tanítás-anyaga a classicus latin és a modern francia nyelv kivételével csaknem teljesen egyezik a középiskolákéval, sőt itt, a polgáriban azok helyett a reálak és praktikus tudományok még kimerítőbben tanítatnak, de a polgári V—VI. osztályának tanterve és tananyaga már tetemesen eltér a középiskolák megfelelő osztályaitól. Az egyik iskolából a másikba átlépni szándékozó, avagy már átlépett tanulóknak még egy nagy akadálylál, minek emberi gyöngeség a neve, is kell megküzdnie, s ez a különböző tanintézetek tanári karának eldöntése, kicsinylése, mondhatnák suverén göggel gyakorolt kritikája a más tanintézetben végzett tanuló képzettségének értéke fölött.

Kérdem most már, érdemes-e az V—VI. osztálynak Csongrádon történő föllállításával két évet ellopni néhány szerencsétlennel életéből, mikor a VI. osztály elvégzése után körülbelül azt érte el a tanuló, mit négy osztályú bizonyítványával? Ennek birtokában, eltekintve azon életpályáktól, melyekhez a négy polgári elvégzése egymagában elegendő, folytathatja iskoláit a főntebb említett két középiskolában, mehet a különféle középipariskolákba, kereskedelmibe, tanítóképzőbe stb. mely iskoláknak elvégzése után *önkényteltségi joga van*, míg a hat polgárit végzettnek három évig kell katonáskodnia.

Még egy nevezetes társadalmi szempont is ellene szól annak, hogy ott, hol ezideig nem volt, most szerveztessék az V—VI. osztály. A polgári iskolának, mint német neve: *«Burgerschule»* oly találóan kifejezi, tulajdonképpen az a célja, hogy értelmes polgárokat, iparosokat, kereskedőket stb. neveljen a hazának. És az elég gyakori eset, hogy az a négy polgáriból kikerült 13—14 éves gyerek ráadja magát az inaszkodásra, de a hat polgárit végzett *«fiatal ember»* már úr akar lenni s lesz is belőle elégedetlenkedő szellemi proletár, *«gyöngé ténsúr»*, diurnista! Csongrád ne akarja szaporítani az ilyen tévesztett életű szerencsétlen egyéneknek amúgy is megdöbbentően nagy számát!

Egyáltalában nem időszerű mostanában, mikor a budapesti polgáriskolák V—VI. osztályos növendékeinek a f. tanév folyamán megindított mozgalma újra napirendre hozta a polg. fiúiskolák végleges rendezésének kérdését, addig, míg e kérdés megoldást nem nyer, négy évfolyamú polg. iskola föllébe az öt-hat szervezését forszírozni. Ma u. i. úgy áll a dolog, hogy — mint jeles paedagogusunk: dr. Kiss Áron mondja — vagy véglegesen a négy osztályú, de azért egészet képező, s a polgárság számára alkalmas általános műveltséget nyújtó intézetet, vagy átalakítva a polg. iskola — s ez a jelekből ítélve a valószínűbb megoldás, — vagy szerveztetik a hét osztály. A jelenlegi állapot tarthatatlan! Tarthatatlan már azért is, mert a IV. osztály több tárgyából nem ad befejezett ismeretet, így pld. a fizikát a hangtanig, a világtörténelmet a középkor feléig tanulják a növendékek.

Amint már említettem is, az iskola, melynél működöm, hat osztályú. A IV. után a jobb tanulók elszélednek (s ezt az adott viszonyok közt jól is teszik!), ki az életbe, ki meg más tanintézetbe tovább tanulni. A gyöngébb elem folytatja az V-dikben, az az elem ez, mely elvégezvén a VI-dikat, gyöngé képzettségével a *«felső polgári»* compromittálására lesz alkalmas. De még ez a gyarló nép is csak azon halvány reménykedéssel csálva enmagát lép az V-dikbe, hogy *«hát ha beüt a hét osztályú polg. iskola!»* Egy kis töredék meg olyanokból kerül ki, kik tehetséges, jó tanulók, de hozzátartozóiknak nincs annyi anyagi ereje, hogy idegenben tovább taníthatnák gyermekeiket, annyi azonban van, hogy helyben szivesen járatták még iskolába őket. Dacára, hogy a két felső osztály tanuló túlnyomóan gyöngé legények, mégis, ré-

szint a tanári pressió hatása alatt, részint saját jószántukból tőlük telhetőleg iparkodnak megfelelni a követelményeknek és ifjú könnyelműségük feledtetve velük a rájuk váró vigasztalan jövőt, vidáman és elég szorgalmasan munkálkodnak. Én azonban mindannyiszor elszomorodom, valahányszor abban a két osztályban van óráim és magam előtt látom azokat a gondtalan, életvidám arcokat, ilyenkor u. i. mindig a fölött töprengök, hogy mi vár rájuk? — és sajnálom, nagyon sajnálom ezeket a suhancokat! . . . Multkoriban az V. osztályban meghagytam, hogy gyakorlatképpen *«Tanuló éveim»* címmel elbeszélést készítsenek. Mikor a gyakorlatokat átolvastam, kijavítottam, kitünt, hogy az én könnyelmű vig fickóim tudnak komolyan is gondolkodni: a legtöbbje ugyanis, miután leírta tanuló korabeli élményeit, dolgozatának befejezésében a reá váró bizonytalan jövő fölött kesergett, némelyik oly megható hangon, hogy a corrigáló tanár úr tollából kiömlő piros tinta összefolyt a szeméből az irkára hulló könyccseppel!

Amondó vagyok, hogy az életképes négy polgári föllébe, ne szervezzék ott Csongrádon azt a csenevész V—VI. osztályt! Már-már úgyis ki van mondva arra a halálos ítélet!

Maradtam a Tekintetes Szerkesztő Úrnak aláztos szolgálja

Holly István
hmvhelyi áll. polg. isk. tanár.

Községi közgyűlésből.

Ugy látszik, hogy sok és fontos ügyei torlódtak össze a községnek: mert ugyan-csak sűrűn érik egymást a közgyűlések. No de nem is hiába ez: mert hát így legalább kitűnik, hogy az adófizető közönség megbízottjai hiven teljesítik-e kötelességüket és rászólgálnak-e a bizalomra, melylyel megletek ajándékozva az adófizető közönségtől. Hát ami a kötelesség teljesítését illeti, annyi bizonyos, hogy még az istenben boldogult Hegyi Antal által beválasztott községi képviselők sokkal jobban megfelelnek kötelezettségüknek, mint ami tisztelt pártunkhoz tartozó városatyák, amennyiben ritka közgyűlés az, ahonnan a néhai Hegyi Antal hivei hiányzanának.

A f. hó 24-én tartott községi közgyűlést Nagy Pál Imre bíró nyitotta meg. Miután megválasztották a jegyzőkönnyv hitelesítőket, Éder János községi képviselő interpellálta a t. előljárást a vasuti menetrend ügyében.

Tudomására jutott ugyanis, hogy a t. előljárást, illetve annak egyes tagjai, a közönség nevében felterjesztéssel éltek az államvasút társaság igazgatóságához, hogy a vasuti menetrendet egy néhány ember érdekéhez képest változtassa meg oly módon, hogy a reggeli 9 órai menetrend helyett hajnali menetrendet léptessen életbe. Interpelláló nem keresi, hogy a menetrend ily módon való megváltoztatása előnyös-e az utazó közönségre vagy nem, de abszurdumnak tartja, hogy a községi előljárást egy-két tagja a községi közgyűlés kikerülésével, annak hátamegett a közönség nevében felterjesztéssel merészelné élni. Kérdi a községi előljárást, hogy erről a körülményről van-e tudomása.

Sóhlya Gyula főjegyző kijelenti, hogy igen is van tudomása arról, hogy Holló Adolf nyugalmazott II-od jegyző a községi közgyűlés kikerülésével felirt az államvasut társasághoz a menetrend megváltoztatása végett. Kijelenti, hogy Holló Adolf volt II-od jegyző eljárását ő is elítéli, azonban tudomása szerint Holló felterjesztésével szemben az államvasutak társasága a régi menetrendet tartotta érvényben.

Éder János válaszában kiemeli, hogy éppen most jutott tudomására, hogy az államvasut társaság Holló Adolf volt II-od jegyző kérelmére, melyet a közönség nevében mint előljárást tag intézett a nevezett társalathoz, hely adatott és ennek

következtében a reggel 9 órakor induló vonat ezentúl reggel 3 óra 55 perckor fog indulni. Indítványozza tehát, hogy a közgyűlésből keressék meg az államvasutak igazgatósága, hogy a régi menetrend tartassék érvényben és hogy a közgyűlés közgyűlés valamint a közönség, sem Holló Adolfnak, sem másnak meghatalmazást nem adott arra, hogy az eddigi menetrend megváltoztatását kérje.

Miután Söhlya Gyula szintén magáévá teszi Éder János indítványát, ahhoz a községi közgyűlés egyhangúlag hozzájárul.

Eszes Máttyás és fiai gőzmalomtulajdonosok kérelme ismét nem volt tárgyalható, amennyiben a községi képviselők a törvényesen előírt számban nem jelentek meg.

A vármegye alispánja átirt, hogy a községi közgyűlés abbéli kérelmét, hogy a törvényhatósági utat a vasúti állomással összekössék nem teljesítheti.

Tasnády Imre főszolgabíró átirt, hogy a serházi holt tisztaág kiseréti áttöltésén csatorna létesíttessék.

Amennyiben a községi közgyűlés a kiseréti töltés, átvágását költségesnek a mellett feleslegesnek tartja, a rendeletet nem teljesíti.

A m. kir. belügyminiszter a vörhenyjárvány elfojtására fordított kiadásból 1528 K 30 fillért megteríti.

Söhlya Gyula főjegyző indítványozza, hogy a megterített összegből a Szt.-János-téren ártézi kút létesíttessék.

Söhlya Gyula indítványa elfogadtatott. A községi pénztárvizsgálatokról szóló jelentések szintén egyhangúlag elfogadtattak. (Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **Béla napja.** Amilyen nevezetes nap József, Mihály és Gyula, éppen annyira nevezetes Béla napja is. Hát ami azt illeti, mi Bélát és Gyulát igazi szenteknek sohasem ismerjük el, amennyiben e két magyar még a «Hadurt» imádták és nem a plébánosok után: hanem a táltosok után rajongottak. De hát azért van ám nekünk három Bélánk, kik ha nem mindnyájan keresztények is, de nem is pogányok, ámbár egyben: *Babócs Béla* társulati igazgatóban néni pogány hajlamok mutatkoznak, mert hát a pogány erények egyikének: a vadászatnak rajongó hive, azzal a különbséggel, hogy a vadászatok alkalmával nem a nyeregben megpuhitott húst eszik: hanem Kertész Tódor és Társa cég által szabadalmazott gyorsfőzőn készült friss meleg virslivel szokta megtraktálni a vadászcimborákat. Különben pogány neye dacára modern civilizált és a szépnemmel szemben kiváló lovagias férfi és ami a fő pártatlan jó cimborá. *Farkas Béla* az állami polg. fiúiskola közszeretben álló igazgatója már csakugyan nem pogány, sőt nagyon is áthatatos keresztény katolikus férfiú, ki tökéletesen a r. katolikus hitelvek szerint él és fog is meghalni. Annyi bizonyos, hogy még nem fordult meg itt egy missió sem, kiknél ne iparkodott volna eredendő bűneitől feloldozást kérni, pedig hát egyéb bűne sincs, mint nagyon vendég- és barátság-szerető. Legeslegutóljára hagytuk *dr. Dékány Béla* barátunkat, ki minden szépnek, még a szépnemnek is rajongó tisztelője. No, de a tisztelet kölcsönösen megy: mert hiszen ő érte is rajonganak nem annyira ugyan a szép nemből: mert hát abból már kiválasztotta a magát: hanem a csongrádi társadalom intelligens közönsége, kiknek ő számot tevő agilis tagja. Nem kell e helyett mondanunk sem, hogy a csongrádi társadalom három Béláját névnapjuk alkalmával barátai és nagyszámú ismerőseik közül sokan felkeresték, hogy tiszteletüknek kifejezést adhassanak. Mi is megragadjuk tehát az alkalmat, hogy mindháromuknak ép egészséget és hosszantartó boldog életet kívánjunk.

— **Elismerés Söhlya Gyulának.** A lehető legszebb elismerésben részesítette a f. hó 24-én tartott községi közgyűlés Söhlya

Gyula községünk érdemes első jegyzőjét. Ugyanis Söhlya Gyula községünk érdemes jegyzője 25 éve már, hogy önzetlenül szolgálja Csongrád közügyeit. Ennek elismerésül Faragó Antal községi képviselő és társai indítványára egyhangúlag elhatározta a községi közgyűlés, hogy eddigi fizetését 600 koronával emeli. A határozat annál szebb, hogy ehhez még a volt Hegypártiak is egyhangúlag hozzájárultak.

— **Halálozás.** Ugy a társadalmi, mint a politikai élet terén nagy tevékenységű férfiú hunyt el a f. hó 22-én reggel 4 órakor. *Kaszánitzky Dénes* volt ipartestületi elnök, az utóbbi években vendéglős, kidőlt a csongrádi társadalom harcosai közül.

Azok, akik ösmerték nagy tevékenységét úgy a közügyek, mint a politikai küzdelmek terén csak fájlalni tudják korai elhunytát. De fájlalja nagyszámú családja is, kik támaszukat, szerető édes atyjukat veszítették el.

Mi, akik minden alkalommal együtt küzdöttünk vele a szabadelvűség zászlója alatt, akik mindig számítottunk nagy tevékenységére, valahányszor erős küzdelmet kellett várnunk politikai ellenfeleinkkel, pótolhatatlannak tartjuk a veszteséget, mely pártunkat halálával érte. Egyike volt még azoknak, akik annak idejében dr. Szivák Imréért a legmesszebb menő tevékenységet fejtette ki, kit Szivák személye mellől eltántorítani nem lehetett.

Az utóbbi választások alatt dr. Szivák Imre egyetlen egy szavára a dr. Baross János jelöltsége mellé állt és mellette ki is tartott és annak sorsába osztozott, amennyiben őt ép oly méltatlanul gyanúsították, hurcolták és helyezték vád alá, mint dr. Baross Jánost.

Mi tudjuk azt, akik Kaszanitzky Dénest ismertük, hogy vád alá helyezése pusztán gyanúsításon alapult, amennyiben ismerjük azt az áldozatot, melyet dr. Baross Jánosért hozott. Mi tudjuk azt, hogy éjnek idején egyetlen egy szavunkra képes volt Budapestre menni csak azért, hogy dr. Szivák Imrét le ne engedje beszélni a Baross János jelöltségéről. Kötségtelen, hogy Baross megválasztásában neki volt a legtöbb érdeme.

Az utóbbi időkben is folyton a Szivák jelöltségéről beszélt, azt mondta, hogy Szivák még az egyedüli, kiért még egyszer képes lenne kilépni a küzdő térre.

A temetése nagy részvét mellett ment végbe a f. hó 23-án d. u. 4 órakor. Családja a szomorú esetről a következő gyászjelentést adta ki:

«Alólírottak őszinte mély fájdalommal tudatjuk a jó férj, kedves fiu, feledhetetlen önfeláldozó édes apa, testvér, sógor nagybácsi és vő *Kaszánitzky Dénesnek* élte 51-ik, boldog házasságának 26-ik évében rövid szenvedés után, az utolsó kenet szentségének felvétele után f. évi április hó 32-én reggeli 4 órakor történt gyászos elhunytát. Feledhetetlen halottunk drága tetemei f. évi április hó 23-án d. u. 3 órakor fognak a főtéri gyászszobából a rom. kath. vallás szertartásai szerint a rom. kath. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat f. évi április hó 27-én reggel 6 órakor fog drága halottunkért a Mindenhatóknak bemutatni. Csongrád, 1903. évi április hó 22-én. Áldás poraira! Özv. Kaszanitzky Dénesné szül. Viglasi Mária mint neje. István, Ferenc, László, Gyula, Béla, József, Nándor, Margit, Ödön, Tivadar mint gyermekei. Id. Kaszanitzky Ferenc mint atya. Özv. Viglasi Istvánné szül. Molnár Mária, mint napa. Ifj. Kaszanitzky Ferenc mint testvér, neje Kanyó Zsófia. Gyermekei: Etelka, Margit, Zsófia, Ferenc».

— **Letört virág.** Palásti Fánika, az áll. polg. leányiskola egyik kedves tanulója, a hét folyamán elhunyt. Iskolatársai díszes koszorút tettek a korán elhunyt kis leány koporsójára s a temetésen valamennyien megjelentek. Nyugodjék békében!

— **Szini-estély.** Városunkban előnyösen ismert *Demény Albert* magyar színművész

f. hó 28-án élvezetes szini-estélyt rendez a közönségnek. Ajánljuk a műpártolóknak szíves figyelmébe.

— **Szövetkezeti közgyűlés.** A csongrádi fogyasztási szövetkezet f. hó 19-én a tagok élénk részvétele mellett tartotta évi rendes, V. közgyűlését az áll. polg. fiúiskola rajztermében. A tárgysorozat kiemelkedő pontja volt Söhlya Gyula indítványa, hogy a szövetkezet ezután csak tagjainak árúsitson s ne az összközönségnek. Éder János ellenindítványával szemben Söhlya Gyula indítványa fogadtatott el. Az üzletvezető lemondása folytán másik üzletvezető alkalmaztatik s az ügyvitel egyszerűsítésére könyvelői állást szerveztek. A 425 korona hasznót a tartalékalaphoz csatolják. Majd a kilépő igazgatósági tagok helyére új igazgatósági tagok és a felügyelő bizottság tagjai választattak meg. A gazdakör megalapításához szintén hozzájárult a közgyűlés.

— **Új igazgatói állások.** Az elemi iskolai tantestület s legutóbb a községi közgyűlés elhatározta, hogy az elemi iskoláknál összesen négy igazgatói állást kérelmez a minisztertől. Tekintettel arra, hogy az igazgatói állások 600 korona tiszteletdíjjal vannak egybekötve, arra való, családos emberek érdekében az indítvány megtétele célszerű is volt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csongrád közönségének, az állami iskolai gondnokságnak, *Blázsik Mihály* állami iskolai igazgatónak és a tanítótestületnek, akik vállvetett buzgósággal és áldozatkészséggel a szegény iskolás gyermekek részére ingyen konyhát létesítettek, köszönetét és elismerését nyilvánította. A miniszter a csongrádi nemes törekvéseken felbuzdulva, a csongrádira való hivatkozással, egy körrendeletet adott ki a tanfelügyelőségeknek, hogy kerületeikben az ingyen konyha létesítése iránt hasonló buzgalmat fejtsenek ki. Eziránt az elemi iskolai igazgatóságot már több helyről megkeresték, hogy utbaigazítást nyerjenek. Legtöbb utbaigazítás ezen a téren a jószív, tessék a tanfelügyelőségeknek ahhoz apellálni.

— **Szintársulat.** Palotai Antal marosvásárhelyi szinigazgató, május hó végén 20 előadást óhajtat Csongrádon tartani. A 32 tagból álló társulatnak kitűnő erői vannak és 6 tagból álló zenekarral rendelkezik.

— **A polgári fiúiskoláról.** Csongrád képviselőtestületének határozata alapján felterjesztés tétellett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy a polgári fiúiskolánkat hat osztályúvá fejlessze ki. Mi, amint az lapunk mai számában is olvasható, nem hisszük, hogy a miniszter teljesítse a kérelmet, mert a hat osztálynak a mai körülmények között semmi értelme sincs, mivel csak szákcucba juttatja a tanulót. Négy osztály elvégzése után még pályát választhat, de a további két év csak elrablott idő lesz az életéből. Mikor a hétosztályú polgáriskola eszméje felvetett, az országban egyszerre megnépesültek az V-ik és VI-ik osztály növendékei, mióta azonban az az eszme a közös hadügyminiszter ellenkezésén hajótörést szenvedett, egymásután szüntették be a felsőbb osztályok. Most legutóbb a fővárosi polgáriskolai tanárok hoztak olyan határozatot, hogy az V-ik VI-ik osztályok, mint nem életképes osztályok szüntessenek be. Csongrádnak is arra kellene törekedni, hogy a mostani nagyon célszerűtlen polgári iskolai épület helyett egy modern szükségleteknek megfelelő polgáriskolai épület felállítását szorgalmazza. Eme kérdés megoldása égető szükség, tessék ennek megoldását szorgalmazni.

— **Tett a hideg kárt?** Mint az ország más részeiből értesültünk, a mult heti hideg időjárás a legtöbb helyett nemcsak a gyümölcsöt, hanem a szőlőt is tönkretette. Hála a Mindenhatóknak, nálunk egyéb gyümölcsben, mint kajszin barackban, nem tett kárt. A kajszin barackot is csak részben és csakis a külső szőlőkben tizedelte meg.

— **Humánus eszme.** A takarékok tudvalevőleg azért állítatnak fel, hogy szükségben levő embertársainkon, csekély kamat mellett, segítsen. Nem azt kell tehát végcélként tekinteni, hogy a részvényesek minél több osztalékot tegyenek zsebre, hanem elsőnek kellene lenni a közönség érdekének, a való humanus eszme megvalósításának. Eme nemes eszme megvalósításának szolgálatába áll most az ugynevezett öreg takarékok, mikor a törlesztés kölcsön eszméjének megvalósításával lehetővé teszi azt, hogy mérsékelt kamatokkal együtt az adós a tőkét is törleszthesse. Bizony sok hivatalnok, kereskedő, iparos és gazda fogja igénybe venni a vagyonszerzés eme lassú, de biztos módját s midőn egyesek vagyoniilag gyarapodnak, azáltal a nemzet erősödik s így mint hazafias eszmét szolgáló humanus intézményt, csakis örömmel fogadhatjuk. Bár minél előbb megvalósítva látnánk az eszmét!

— **Tanulmányi kirándulás.** Az áll. polg. fiú- és leányiskolák növendékei tanáraik vezetése mellett május hó 9-én Szegedre gőzhajón tanulmányi kirándulást tesznek. Szeged nevezetességeinek megtekintése után este gőzhajón jönnek vissza.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a lapunk mai számában megjelent Bihari Ede hirdetésére.

Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a «Sétatéri» vagy a «Margitszigeti» fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateret vannak.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a «Pesti Napló» mikor minden esztendőben, diszes, ingyenes ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megősmerteti, egyuttal meg is szeretteti a művészetet. Év-év után gyönyörű művészi ajándékokkal, ritka diszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a «Pesti Napló», ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most Vörösmarty-nak, a Szózat és a Vén cigány öserejű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (Szózat, Szép Ilonka, Csongor és Tünde és

számos más) foglalja diszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A Vörösmarty-Album a Zichy Mihály-Album alakjában és nagyságában készül és e tartalmas diszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a «Pesti Napló» minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a «Pesti Napló»-ra.

Szenzációs esküvő. A főváros előkelő közönségét nagy izgatottságban tartotta egy házassági eset, mely a napokban folyt le egy ismert családban. Az esküvőre a szokásos előkészületek minden irányban megtörténtek s már csak két nap választotta el a fiatal jegyespárt a házasságkötéstől. A vőlegény, egy előkelő bankhivatalnok, tele volt adóssággal, a menyasszonyt pedig dúsgazdagnak ismerték mindenfelé. Azonban a menyasszony apját üzleti spekulációjá megfosztották utolsó fillérértől is. Akárhogy szerették is egymást a fiatalok, ilyen zilált viszonyok között a menyasszony semmi áron sem akart tudni az esküvőről, mert vőlegénye őszintén megvallotta neki, hogy mennyi az adós-

sága. Az összes családtagok és jó barátok elküldték már a nászajándékot és éppen a menyasszony szüleinél lett volna fogadó ebéd. Sürgönyileg lemondták. Szomorú nap volt. Vidámság helyett kétségbeesés! Menyegző helyett boldogtalanság! A vőlegény vigasztalni akarta menyasszonyát. Hiábavaló volt minden kísérlet! Egyszerre azonban a hangos zokogás és a vigaszt nyújtani akaró hangok közé egy barátságos, idegen hang keveredett. «Ne vegyék rossz néven, ha ilyenkor hivatlanul alkalmatlankodom, de mi kötelességszerűen gyorsan és pontosan intézzük el ügyfeleink megbízásait. Az a sorsjegy, melyet Önök vásároltak nálunk, főnyereményt nyert.» Ezzel a Török A. és Társa budapesti bankháza kiküldöttje kifizette a nagy főnyereményt s így már mi sem állta útját annak, hogy zavartalanul megkössék a házasságot. Ez az eset a fővárosi előkelők köröknek még sokáig emlékeztetőben marad.

Felolvasó szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Mészáros Miklós

a magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója
Budapest, VIII., József-körút 22—24.

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáradájából való közvetlen beszerzését **eredeti árakban:**

$\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— korona.

==== Megrendeléseket célszerűségeből postautalványon kérem. ====

Huzás már május hó 22 és 23-án.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar FRANKLIN-Társulat kiadása Remekírók

czim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

*Arany János Kisfaludy Károly
*Arany László Kisfaludy Sándor
Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
*Bajza József Kossuth Lajos
Berzsenyi Dániel Madách Imre
Csiky Gergely Mikes Kelemen
Csokonay V. M. Pázmán Péter
*Cucor Gergely Petőfi Sándor
Deák Ferencz Reviczky Gyula
Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
*Aaraj János Teleki László gr.
Gyöngyössi I. *Tompá Mihály
Gvadányi József *Vaja János
Kármán József *Vörösmarty Mihály
Katona József Zrínyi Miklós
Kazinczy Ferencz műveit.
*Kemény Zsigmond
Népies lyra Népballadák
Kurucz-költészet.

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződéssel biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 testes kötete felőleli a legbecsebbet, mit magyar szellem teremtet és hivata van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítása méltó a nemzeti műveltségéhez. Kötése pályanyertes, mű-

vészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902. februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, diszkötésben 20 korona — kivétel árban szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Győry Vilmos átlütelésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók

III. sorozata

is már megjelent és a következő köteteket tartalmazza:

Cucor Gergely költői művei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Vácy János.

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor.

Vörösmarty Mihály munkái III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

I. sorozat tartalma:

Arany János munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Csiky Gergely színművei.

Sajtó alá rendezte Vadnay Károly

Garay János munkái.

Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.

Tompá Mihály munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Lévy József.

Vörösmarty munkái I. kötet.

Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

II. sorozat tartalma:

Arany János munkái II. kötet.

Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.

Kossuth Lajos munkáiból.

Sajtó alá rendezte Kossuth Ferenc.

Reviczky Gyula összes költeményei.

Sajtó alá rendezte Koroda Pál.

Szigligeti Ede színművei I. kötet.

Sajtó alá rendezte Bayer József

Vörösmarty Mihály munkái II. kötet.

Sajtó alá rendezte Gyulai Pál

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Déli Jég- és Viszontbiztosító-Társaság
magyarországi osztlálya.

BUDAPEST, Váci-utca 20-ik sz. a.,
az «Adriai biztosító társulat» házában.

Báró Podmanicky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3,000.000 kor.
Tartalékok 2,967.379 »

E társaság, mely a cs. és kir. szab. «Adriai biztosító-társulat» védnöksége alatt alakult, mindennemű terményeket biztosít jégkár ellen és a t. c. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítetnek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az «Adriai biztosító-társulat» magyarországi osztlálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Kerületi ügynökség: Váradi Jakab.

VÖRÖSMARTY ALBUM

INGYEN!

A Pesti Napló, amely eddigelé az *Ember tragédiáját, Arany János balladit* Zichy Mihály illusztrációival, Katona József *Bánk bánját*, a *Hímfy-Albumot*, a *Költők-Albumát*, tavaly a remek kivitellű *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacra általános feltűnést kelölt kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fénytel és pompával, a *Vörösmarty Mihály-Albumot* fogja olvasóinak karácsonyi ajándékkul adni.

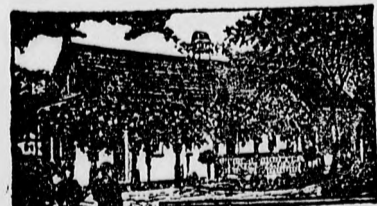
A *Vörösmarty-Album*, a Zichy-Albumnál is díszesebb kiállításban nagy kvartt alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. *Csongor és Tündét*, *Vörösmarty*nak e kedves drámai költeményét, a *Szózatot*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmarty*nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 műmellékletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációival, a valóban remek kivitellű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar disztribúción. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a Pesti Naplóra, amely a legrégebbi, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

Akik most lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan, legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a *Vörösmarty-Albumot*. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy akik a Zichy-Albumot az 1903. évre való előfizetés alapján tehát 1903. évi ajándékkul kapták, azok a *Vörösmarty-Albumot* csak úgy kapják meg, ha újra egész évre előfizetnek.

A Pesti Napló előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy hóra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: *Budapest, VI., Andrassy-ut 27. szám alatt van.*

«Szőlőlugast ültessünk»

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (hár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas fa'okat ültettek, azok lóven elvitták hazukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megerem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé anélkül, hogy legkevesebb helyet is eloglalna az egyébre használató részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo. alkozó színes fénynyomatú katalógus hárcinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. *Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhíd.*

Schottola Ernő

a gumigyártás
meghonosítója.

Budapest, Andrassy-ut 2.

A szőlőbent tavaszi munkálatoknál legfontosabb két eszköz, u. m. szőlőmetsző ollók és ojtókések egmegbízhatóbb bevásárlási forrása.

Szőlőmetsző ollók kaphatók egészen öntött acélból *jótállás mellett.*

Szőlőojtókések legfinomabb solingeni gyártmány, *drezdai modell szerint, jótállással.*

«Duplex» gumi ojtószalag a legmegbízhatóbb kötözöszér fás- és zöldhajtáshoz, gyári árban.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik meg.

Rendkívüli szerencse
BIHARI EDE

főáradájában, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek.

Sok **20,000, 10,000, 5000, 2000** koronás főnyereményen kívül a következő főnyereményeket fizettem már ki:

- 600,000** kor. a 69,686 számra
- 600,000** kor. a 28,718 „
- 200,000** kor. a 18,445 „
- 80,000** kor. a 69,691 „
- 60,000** kor. a 23,772 „
- 30,000** kor. a 103,298 „
- 30,000** kor. a 14,199 „

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,632. számra

Az első osztályú sorsjegyek árai:

egy nyolcad (1/8) —.75 frt vagy 1.50 kor. || egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3.— kor.
egy fél (1/2) 3.— „ „ 6.— „ || egy egész (1) 6.— „ „ 12.— „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklek. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 2-ig

alólírt szerencsés főelárusítóhoz juttatni

BIHARI EDE

Budapest, Városház-utca 14.

Képes levelező-
lapok =
nagy választékban kapha-
tók Weisz Márk könyv-
kereskedésében.

Nines többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **biztosan ható**

Denzinger-
féle

"Viktória"
tyúkszem
kenőccsel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.
Egy téglát ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,
Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Jorgó János órás: gyári raktár: Wien III/4.
Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzéket ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részletes teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenmely zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra nickelokban 36 órai járással frt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncellánc 15 gr. > 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedélű > 5.—
8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal 130 cm. magas > 11.50
7939 sz. jó ébresztő óra > 1.20
Sziveskedjék nevemre és házszámomra 75/B pontosan figyelni.

**Ne vegyen
cim balmot**

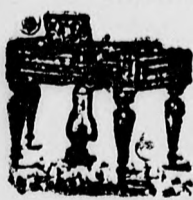
vagy

harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes ár-
jegyzékét át nem ol-
vasta, mely ingyen és
bérmentve küldetik

Budapestről
Király-utca 44/l. sz.

Baros-féle

„Ella“ hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: Baros Gábor

Budapest, VII. Dohány-utca I. sz.

Kozmetikai toilette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiadó lakás.

Ujszászy János építő-mester szarvas-utcai házában **2 festett-padióú szoba, konyha, éléskamara és kamarából** álló lakás azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet Ujszászy István takarékpénztári szolgálival vagy a tulajdonossal Félégyházán és lapunk kiadóhivatalában.

JEGYZÉKE

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legserényesebb esetben

1.000,000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	50000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
5 " "	20000
5 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
84450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltnak és készpénzben fizetendők.

KIVÁLÓ SZERENCSE

TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabcsújt vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltnak ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459,000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az első osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 kor.
egy negyed (1/4) » 150 » 3.— »
egy fél (1/2) » 3.— » 6.— »
egy egész (1) » 6.— » 12.— »

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megtérítéseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 2-ig
bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa

BANKHÁZA

Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI., Teréz-körút 46 a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

» 2. Múzeum-körút 11.

» 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget..... korona összegben } utánvételezni kérem } A nemtetsző törlendő.
postautólevéllyel küldöm }
mellékelem bankjegyekben (bélyegekbén).

Pontos cím: